

Memo

Datum : 13 september 2017

Aan : Gedeputeerde Eikenaar

Van : Team Gaswinning / perspectief / Energietransitie

Onderwerp : Achtergrondinformatie t.b.v. gesprek Marjan van Loon (Shell)
(vertrouwelijk)

Inleiding

Op 18 september spreekt Eelco Eikenaar met Marjan van Loon, president-directeur Shell Nederland B.V. Momenteel lopen er diverse gesprekken met Shell (CdK, Ged. Homan, college van B&W Groningen, ambtelijk) over een potentiële nieuwe balans in de regio. Hiervoor heeft de CdK gesproken met Ben van Beurden, CEO Royal Dutch Shell en Marjan van Loon. Naast de gesprekken met Shell worden op hoog ambtelijk niveau gesprekken gevoerd met Economische Zaken. Hieronder wordt de stand van zaken globaal beschreven over de gesprekken met EZ en de samenwerking met Shell in relatie tot vooral de energietransitie.

Achtergrond gesprekken provincie vs. Shell en Economische Zaken

- Positie van Shell in gasdossier

Ten aanzien van de governance (wijze van aansturing gaswinningsdossier) heeft de provincie Groningen eveneens gesproken met Shell en EZ. Shell geeft aan in de formatie naar een andere positie in het gasgebouw toe te willen, waar bij Shell (en NAM) echt uit het systeem gaan. Shell beseft dat zij zich met schadeafhandeling een groot probleem op de hals hebben gehaald en dat zij weten dat het vertrouwen weg is. De visie van Shell loopt voor een deel parallel met de lobbystrategie van de provincie. Shell wil als aandeelhouder van NAM naar een nieuwe balans in de regio. Zij wil aanwezig zijn en blijven in Groningen. In het gesprek dat Van Beurden heeft gehad met Rutte, Gaastra (EZ) en Woods (bestuursvoorzitter ExxonMobil) is aangegeven dat het productieniveau veilig en maatschappelijk acceptabel moet zijn. Shell ziet graag dat de Rijksoverheid vanuit leveringszekerheidsoverwegingen klip en klaar aangeeft waar het productieplafond voor NAM ligt. Op deze manier wordt aangegeven, na advies van SodM, op welk niveau veilig en acceptabel kan worden gewonnen. NAM fungeert hier in de ogen van Shell dan als een soort onderaannemer. De NAM komt hierbij op afstand en de Rijksoverheid neemt hierin haar verantwoordelijkheid.

EZ oriënteert zich qua governance voorzichtig op de vraag: hoe nu verder? EZ wil voorafgaand aan brede sessies over de toekomstige besturingsvorm eerst partijen (BZK, provincie, NCG) afzonderlijk spreken. Over de wenselijke (be)sturingsvorm wordt ook door de onderlinge departementen kennelijk verschillend gedacht.

- Lobby / samenwerking Shell energietransitie

Economische Zaken is positief om Groningen (dan wel het Noorden, pr-technisch gezien) positioneren als koploperregio m.b.t. de energietransitie, zo luiden de signalen uit het ambtelijke circuit. Tegelijk is ook commitment van het ministerie van I&M (bv in de NOVI) hierbij noodzakelijk. Dit gaat zowel om de positie van Groningen als koploper als om de wind op zee gebieden. Andere regio's in het land willen uiteraard ook een koploperspositie, dus dit vergt inzet van de bestuurders. Het voornemen bestaat om zodra er een nieuwe minister is geïnstalleerd, dit bestuurlijk te bekrachtigen met de politieke vertegenwoordigers van de regio en de nieuwe minister.

Shell is gevraagd hoe zij kan bijdragen aan de energietransitie in Groningen en hoe dit concreet moet worden vormgegeven. Hiervoor geeft Shell aan op enkele onderdelen, die goed bij hun (toekomstige) business passen, actief en concreet samen op te willen trekken (zoals wind op zee) en (nu nog) in minder concrete mate een bijdrage te willen leveren als het gaat om kennisontwikkeling (Energy Academy Europe) en bijvoorbeeld waterstofprojecten. Concreet bieden zij ook voor onze regio het scenario studie team aan om met ons toekomstscenario's te ontwikkelen. Dit kan met inbreng van Shell – maar ook zonder waarbij Shell alleen faciliteert.

Shell ondersteunt het bod van de provincie om het klimaatinstituut naar Groningen te halen. Hiervoor wordt momenteel samengewerkt met de gemeente Rotterdam. De bijdragen van de oliemaatschappij moet zich wat ons betreft vertalen in duurzame werkgelegenheid voor en investeringen in Groningen, vormgegeven door bv. research en development activiteiten.

Positie van Shell samengevat:

1. overheid bepaalt wat een veilig winningsniveau is;
2. NAM betaalt aan fonds met brede doelstelling (schade, versterking en perspectief), geadmistreerd door de overheid (die ook haar verantwoordelijkheid moet nemen);
3. nieuwe afspraken over meeropbrengsten in gasgebouw;
4. bijdrage van Shell aan Groningen (met name gericht op energietransitie).

Wensen van provincie samengevat:

1. Shell / Nam uit het systeem (past bij 4 punten Shell)
2. investeren in regio (commitment);
3. werkcreatie
bijvoorbeeld door R&D in Groningen uit te bouwen;
- . ondersteuning in lobbydoelen op nationaal niveau

Er wordt afgesproken om met concrete voorstellen terug te komen in de al ingeplande (Ambtelijk en bestuurlijke) vervolgesprekken.

René Paas geeft ook mondeling separate terugkoppeling aan Eikenaar van gesprekken met Shell.

Achtergrond mw. Van Loon:

Profiel Marjan van Loon (50)

1989	Scheikundig technoloog (TU Eindhoven)
1989	Chemisch technoloog (Shell hoofdkantoor) Shell Pernis
1997	Managementposities Australië en Maleisië
2007	Global Manager LNG & Gas Processing
2009	Vice President LNG & Gas Processing
1 januari 2016	President-Directeur Shell Nederland B.V.

- Geboren en getogen in Brabant (Helmond)
- Vrouw van praktijk en techniek
- "Spreekt taal gewone man"
- Hobby's: hardlopen en saxofonist
- "Staat tussen haar personeel en niet erboven"
- Wil zichzelf als voorbeeld stellen voor werkende vrouwen met kinderen
- Wordt getypeerd als relaxed, coachend leider en communicator
- Wordt niet in verband gebracht met politieke partij of kleur

Interviewuitspraken NRC 21 mei 2016:

Waarom zien we uw gezicht niet? Waarom zegt u niet: Wij Shell garanderen de veiligheid van alle Groningers?

MvL: "Dat zeggen wij ook heel duidelijk, maar de NAM is verantwoordelijk, wij zijn aandeelhouder en steunen de NAM onvoorwaardelijk. We moeten met al die partijen het vertrouwen van de Groningers zien te herwinnen."

Dus Shell heeft geen behoefte daar een schepje bovenop te doen?

MvL: "Wij vinden de veiligheid en leefbaarheid in Groningen heel belangrijk en we moeten er alles aan doen om ervoor te zorgen dat ook de Groningers begrijpen dat wij dat belangrijk vinden. Maar de NAM heeft de leiding."

wat is dan uw rol?

„Een oplossing zoeken. Het raakt me persoonlijk als ik de verhalen hoor van wat mensen hebben meegemaakt. Het is mijn taak om de partijen bij elkaar te brengen en mee te werken aan een nieuw winningsplan dat rust brengt."

Heeft u wel eens geslapen in zo'n huis dat beschadigd is?

„Ik ben in veel huizen geweest, heb veel gesprekken gevoerd, heb kopjes koffie gedronken aan de keukentafel."

Heeft u het voelen trillen?

„Nee, maar ik kom regelmatig in Groningen, ik slaap er ook, zij het niet bij de mensen thuis. Ik mag gelukkig wel komen luisteren. Wat ik belangrijk vind is dat er rust komt."

Gas blijft belangrijk voor Shell, maar u zet ook voorzichtige stappen in de richting van duurzame energie.

„We hebben een nieuwe divisie opgericht, New Energies, waarin we verschillende delen van het bedrijf hebben samengevoegd om nog slagvaardiger energie te gaan leveren met een lagere uitstoot van CO2."

Toch vormen die duurzame investeringen nog geen procent van wat Shell jaarlijks investeert.

"Duurzame energie is nog maar een klein deel, maar het groeit en dat gaan we verder uitbreiden. Maar waar het om gaat is het terugbrengen van de CO2-uitstoot die verantwoordelijk is voor de opwarming van de aarde. Dat zijn de klimaatdoelen die zijn afgesproken in Parijs. Dat bereiken we door energiebesparing, duurzame opwekking, maar ook door de productie van de schoonste fossiele brandstoffen zolang we die nodig hebben. Denk aan vloeibaar gas voor transport in plaats van zware stookolie, biobrandstoffen en GTL, lichte diesel gemaakt uit gas."

Volledige interview:

<http://www.nrc.nl/next/2016/05/21/de-keuze-is-niet-wind-of-gas-shell-wil-allebei-1619478>

Interview Financieel Dagblad 17 januari 2017

O.a. gesprek met **5.1.2e** **5.1.2e**

<https://fd.nl/profiel/1185070/zelfs-groen-nederland-loopt-weg-met-aimabele-shell-baas>